



Stichting Nederlandse Onafhankelijkheid

Juryrapport voor de Dutch Independence Award 2023

Een onafhankelijk land heerst soeverein over het eigen grondgebied en kan zelfstandig beslissen over het binnenlands en buitenlands beleid. Het wordt niet bestuurd door een ander land of vreemde mogendheid. Internationaal wordt de status van onafhankelijkheid bepaald door erkenning ervan door andere landen. Veel landen bereiken hun onafhankelijkheid door een vrijheidsstrijd, die gevoerd wordt door een onafhankelijkheidsbeweging. Een strijd die vaak van binnenuit wordt gevoerd maar soms ook met steun van een ‘bevrijder’.

De strijd tegen tirannie staat aan de basis van veel moderne democratische rechtsstaten. Daarin zijn burgerrechten en vrijheden verankerd. Tegenwoordig is dat een realiteit in de meeste landen op aarde, al is het soms niet meer dan een papieren werkelijkheid.

Nederland was voorloper van statelijke onafhankelijkheid

Nederlanders weten, of zouden moeten weten, dat de strijd tegen tirannie al in de zestiende eeuw de basis vormde voor de onafhankelijkheid van Nederland (eerst als federale republiek) en voor de bloeiperiode die we de Gouden Eeuw zijn gaan noemen. Maar juist ook voor de - voor die tijd - hoge mate van vrijheid en tolerantie die er in dit deel van de wereld mogelijk was. Dat betekende een relatief grote vrijheid van godsdienst, maar vooral ook een vrijheid van geweten, niet onderworpen te zijn aan dwingelandij, maar zelf te kunnen onderzoeken en het goede te behouden.

De leider van de strijd van toen was Willem van Oranje. Een voorstander van godsdienstvrede en tolerantie. Hij zou “de tirannie verdrijven” die zijn hart doorwondde. Zoals bezongen in het propagandalied *Wilhelmus*, geschreven in de jaren 1570 en tegenwoordig het Nederlandse volkslied.

Oranje was met zijn strijd tegen de religieuze overheersing één van de drijvende krachten, en zeker niet de enige, achter het besluit om de ‘tiran’, de koning van Spanje die de Nederlanders aan belasting- en religiedwang had onderworpen, te ‘verlaten’. Met hun handtekening onder het Plakkaat van Verlating zetten de vertegenwoordigers van zeven opstandige provincies op 26 juli 1581 een streep in het zand van de wereldgeschiedenis.

Het Plakkaat van Verlating als internationale inspiratiebron

De succesvolle strijd van de Nederlanders tegen tirannie inspireerde twee eeuwen later de Amerikaanse onafhankelijkheid en de Franse Revolutie – en daarmee staat het Plakkaat van Verlating aan de basis van de moderne verworvenheden in het tijdperk van de democratische rechtsstaat. Elke 26 juli herdenkt het comité Nederlandse Onafhankelijkheid dit historische document uit 1581.

Dat doen wij met de Nederlandse Onafhankelijkheidsrede die jaarlijks uitgesproken wordt door een prominent persoon uit binnen- of buitenland. De rede dient voor reflectie op het thema statelijke onafhankelijkheid in verleden, heden en vooral ook de toekomst. Want begrippen en contexten veranderen, maar bepaalde waarden blijven overeind.



Stichting Nederlandse Onafhankelijkheid

De Dutch Independence Award ging in 2022 naar Zelensky

Sinds 2022 reikt de Stichting Nederlandse Onafhankelijkheid bij deze gelegenheid ook een prijs uit aan mensen die strijden voor onafhankelijkheid, die dat begrip opnieuw doordenken en die daaraan een moderne, eigentijdse invulling proberen te geven: de Dutch Independence Award. In 2022 was de laureaat de president van Oekraïne, Volodymir Zelenski, toen al verwickeld in een strijd op leven en dood voor de onafhankelijkheid van zijn land en tegen de Russische agressie, ja tegen de tirannie in.

Het Oekraïens volk ziet de bestaande onafhankelijkheid van hun land - en daarmee hun vrijheid - bedreigd door een vreemde mogendheid. Voor de jury van de Nederlandse Onafhankelijkheidsprijs was het een uitgemaakte zaak dat de strijd tegen aantasting van de statelijke onafhankelijkheid van Oekraïne en de wijze waarop de leider van dat land daarvoor aansluiting zocht bij de Europese waardengemeenschap, onderscheiden moest worden.

De tirannie van het Iraanse schrikbewind

Nu zijn er ook landen die niet onmiddellijk in hun statelijke onafhankelijkheid worden bedreigd door 'vreemde' mogendheden, maar wel bedreigd worden door tirannieke machten die – in de beleving van de bevolking – 'wezensvreemd' zijn. En dat kunnen dan ook nog landen zijn wier diplomatieke status en erkenning door andere staten niet ter discussie staat.

Zo'n land is Iran, de zesentwintigste ondertekenaar van het Handvest van de Verenigde Naties en als onafhankelijke staat door Nederland erkend. Een land waar de tirannie inmiddels zo volkomen en dagelijks aanwezig is en de onderdrukking zo intens door het Iraanse volk wordt beleefd, dat voor dat volk het regime van de Ayatollahs met een rechtstaat maar ook met het gevoel 'in je eigen land te zijn', niets meer van doen heeft.

De vrouwen van Iran

Dit jaar, voor de Dutch Independence Award 2023, heeft de jury besloten om niet één persoon, maar een hele groep mensen te decoreren met deze prijs. Een groep die op dit moment midden in een uphill battle zit tegen dit tirannieke regime. Een regime waarvoor de bevolking niet heeft gekozen. Een regime dat door een ruime meerderheid graag zou worden 'verlaten' in een stap naar werkelijke statelijke onafhankelijkheid.

De groep die wij vandaag willen steunen met de Dutch Independence Award 2023 ondervindt de meeste onderdrukking en is het meest kwetsbaar voor dit tirannieke bewind, maar is tegelijkertijd de meest vocale en zichtbare groep in het verzet ertegen. Het is een groep die naast alle schroom en angst ook de verplichte hoofddoek van zich heeft afgeworpen en die met bovenmenselijke moed streeft naar onafhankelijkheid van hun volk.

De Dutch Independence Award 2023 gaat naar de drijvende kracht achter het Iraanse verzet: de vrouwen van Iran. Bij deze gelegenheid (Wassenaar, 26 juli 2023) wordt de prijs in ontvangst genomen door twee Iraanse voorvechtsters in Nederland, die beiden de gevolgen van de tirannie - en van hun dappere verzet ertegen - in hun omgeving en aan den lijve ondervinden : Rosa Parto en Yasaman Fataie.

Joy of Independence: het beeld van kunstenaars Neel Korteweg

Het bronzen beeld dat zij in ontvangst nemen stelt een wezen voor dat zich tegelijkertijd geworteld weet in de sokkel, maar zich er ook aan lijkt te ontworstelen. Een symbool voor de 'joy of



Stichting Nederlandse Onafhankelijkheid

independence’, zoals het beeld dan ook is gaan heten. Het is speciaal ontworpen door de Amsterdamse kunstenaar Neel Korteweg. Vorig jaar ontving president Zelensky het eerste afgietsel van dit beeld, met als sokkel een ‘grondmonster’, een cilinder van gebroken beton dat een door oorlog verwoeste stad symboliseert, met daarop het naar onafhankelijkheid verlangend wezen.

Dit jaar gaat de prijs naar de vrouwen van Iran. Neel Korteweg heeft ook nu weer een toepasselijke sokkel gevonden. Via verschillende tussenpersonen heeft zij uit Iran een cilinder van onyx weten te bemachtigen, afkomstig uit een groeve uit de provincie Kermān: ‘het arabeske gemarmerde Perzische onyx werd in de middeleeuwen als onheilssteen gezien, maar in onze tijd wordt onyx ervaren als een spirituele kracht waarmee standvastig een doel bereikt kan worden’. Het materiaal is dus afkomstig uit de Iraanse bodem en staat symbool voor het standvastige volksverzet tegen het tirannieke regime, waarin de vrouwen van Iran voorop lopen.

De Award is deze keer niet van een zilveren band voorzien maar van een bronzen tekstplaatje, passend bij de kleur van het onyx, met daarop de tekst:

Dutch Independence Award 2023

The Women of Iran

De Dutch Independence Award werd op 26 juli 2023 in Wassenaar door de voorzitter van de Stichting Nederlandse Onafhankelijkheid prof. dr. Luigi van Leeuwen overhandigd aan De Vrouwen van Iran, vertegenwoordigd door Rosa Parto en Yasaman Fataie. Dit juryrapport is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Stichting Nederlandse Onafhankelijkheid door Herman Nieuwenhuis en Geerten Waling. Het bestuur van de stichting heeft zich voor de gelegenheid van deze jurering onder onafhankelijk voorzitterschap gesteld van prof. dr. Mathieu Segers.